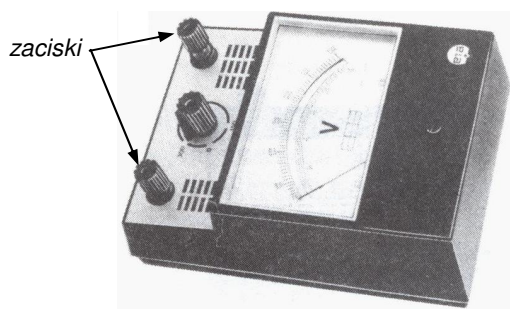
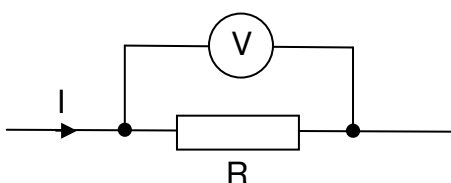

Pomiary napięcia, natężenia prądu, mocy - przypomnienie

1. WOLTOMIERZ – przyrząd do pomiaru napięcia elektrycznego

Rys. 1a. Widok woltomierza

Rys. 1b. Sposób przyłączania woltomierza

Woltomierz ma dwa zaciski (rys.1a.), które za pomocą przewodów łączy się z odpowiednimi punktami obwodu elektrycznego. Na tarczy podziałkowej znajduje się symbol wielkości mierzonej – litera V. Przyrząd jest wyposażony w przełącznik zakresów. Każdej pozycji przełącznika odpowiada cyfra oznaczająca zakres napięcia mierzonego.

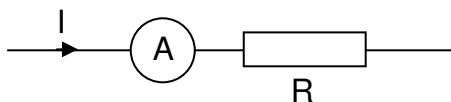
Woltomierz włącza się do obwodu zawsze równolegle. Aby zmierzyć spadek napięcia np. na rezystorze R, przez który płynie prąd I, woltomierz łączy się w sposób pokazany na rys. 1b.

Rezystancja wewnętrzna woltomierzy wskazówkowych wynosi zwykle kilkanaście lub kilkadziesiąt kiloomów.

2. AMPEROMIERZ – przyrząd do pomiaru natężenia prądu elektrycznego

Rys. 2a. Widok amperomierza

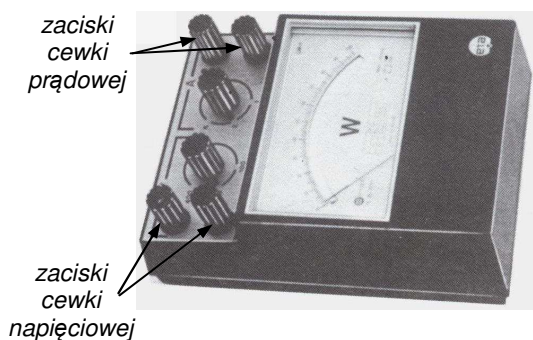

Rys. 2b. Sposób włączania amperomierza

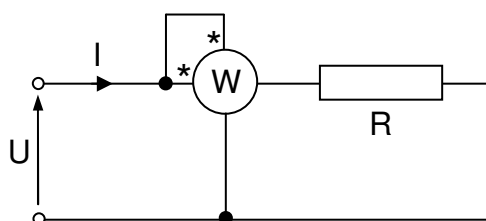
Amperomierz ma dwa zaciski (rys. 2a.). Na tarczy podziałkowej znajduje się symbol wielkości mierzonej – litera A. Na obudowie są umieszczone zaciski oraz przełącznik zakresów. Często zamiast przełącznika są jeszcze dodatkowe zaciski opisane cyframi oznaczającymi zakres wielkości mierzonej.

Amperomierz włącza się do obwodu zawsze szeregowo. W celu pomiaru np. prądu I płynącego przez rezystor R, łączy się go w sposób pokazany na rys. 2b. Rezystancja wewnętrzna amperomierzy wynosi zwykle kilkadziesiąt miliomów.

3. WATOMIERZ – przyrząd do pomiaru mocy czynnej (mocy biernej)

Rys. 3a. Widok watomierza

Rys. 3b. Sposób włączania watomierza

Watomierz ma dwie cewki: nieruchomą cewkę prądową, o małej rezystancji i ruchomą cewkę napięciową, o dużej rezystancji. Cewkę prądową włącza się do obwodu poprzez zaciski prądowe, szeregowo z obciążeniem. Cewkę napięciową włącza się poprzez zaciski napięciowe, równoległe z obciążeniem. Watomierz ma zatem cztery zaciski. Odchylenie wskazówki miernika jest proporcjonalne do iloczynu prądu w cewce prądowej, napięcia na cewce napięciowej i współczynnika mocy ($\cos\phi$). Na tarczy podziałowej watomierza znajduje się symbol wielkości mierzonej – litera W. Zaciski odpowiadające początkowi cewki prądowej i napięciowej są oznaczone gwiazdką i w czasie normalnej pracy powinny być zwarte. Sposób włączania watomierza pokazany został na rys. 3b.

W watomierzu można za pomocą przełączników: prądowego i napięciowego, nastawiać zakres prądowy i napięciowy niezależnie od siebie. Zakres watomierza równy jest iloczynowi wcześniej wspomnianych zakresów.

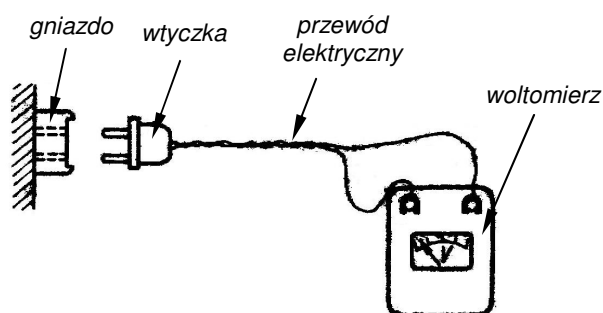
UWAGA!

Mierząc moc watomierzem nie należy przekraczać zakresu pomiarowego zarówno dla cewki prądowej jak i dla cewki napięciowej.

W celu uniknięcia uszkodzenia cewek ustroju pomiarowego w obwód (oprócz watomierza) włącza się woltomierz oraz amperomierz. Wskazania woltomierza oraz amperomierza umożliwiają poprawne ustawienie zakresów pomiarowych watomierza.

Pomiary napięcia, natężenia prądu, mocy - przypomnienie

• POMIAR NAPIĘCIA SIECI

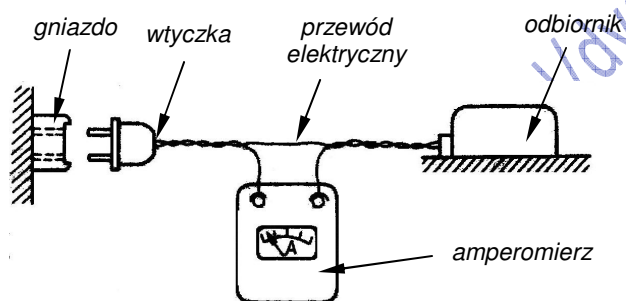

Rys. 4. Pomiar napięcia

W gniazdach sieci prądu przemiennego domowej instalacji elektrycznej jest napięcie zbliżone do sinusoidalnego o wartości skutecznej $230V^{*)}$ i częstotliwości 50 Hz.

^{*)} Wg normy PN-IEC 60038:1999 „Napięcia znormalizowane IEC” napięcie sieci powinno być równe $230V \pm 10\%$ czyli zawierać się w przedziale $207 \div 253 V$.

• POMIAR PRĄDU POBIERANEGO Z SIECI

Rys. 5. Pomiar natężenia prądu

W celu pomiaru prądu pobieranego przez odbiornik energii elektrycznej amperomierz łączy się szeregowo z tym odbiornikiem, a cały układ zasila z sieci jak na rysunku 5.